КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 136 (5997).

14 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «РЕСПУБЛИКА МАККАЖЎХОРИКОРЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЮЗ ЦЕНТНЕРЛИК МАРРАНИ СЎЗСИЗ ЭГАЛЛАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Ўзбекистонинг ёш маккажўхорикорларига йўллаган мактубидан руҳланган Тошкент области маккажўхорикорлари шу йил баҳорда гектаридан 100 центнердан маккажўхори дон ҳосили олиш учун ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берган эдилар. Орадан ўтган қисқа вақт ичида бу ватанпарварлик ҳаракати серқуёш республикамиз бўйлаб кенг қулоч ёзди.

Юқори Чирчиқ райони хўжаликларида ташкил этилган 20 та комсомол-ёшлар маккажўхорикорлик бригадалари аъзолари ҳам 1115 гектар ерга дон учун маккажўхори экиб, 100 центнерлик маррани муваффақиятли эгаллаш мақсадида бу қимматбаҳо экин парваришини намунали олиб бормоқдалар. Айниқса, райондаги «Ленинский путь» колхозининг Петр Сон бошлиқ хўжалик ҳисобидаги маккажўхорикорлик бригадаси коллективининг меҳнатга ҳақ тўлаш тажрибаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқуллanганлиги барча комсомол-ёшлар бригадалари коллективларини юксак марралар сари руҳлантириб юборди. Райониниг юқори зонасида жойлашган қатор хўжаликларнинг маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадалари коллективлари ҳам оғир табиий шароитга қарамай юз центнерчилар ҳаракатига актив қўшилиб, барча қийинчиликларни фидокорона меҳнатлари билан енгиб, юксак марра сари дадил одимламоқдалар.

Район маккажўхорикорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республика маккажўхорикорларининг социалистик мусобақаси тўғрисида»ги қарорини мамнунлик билан кутиб олдилар. Петр Сон бошлиқ бригада базасида маккажўхорикорларнинг доимий ишлайдиган илғор тажриба мактаби ташкил этилганлиги эса улар учун айни муддао бўлди. Ҳозир бу илғор бригаданинг иш тажрибаси ва меҳнатга ҳақ тўлаш усули барча коллективларда чуқур ўрганилиб, амалда қўлланилмоқда.

Махсус мухбиримиз А. Йўлдошев яқинда Юқори Чирчиқ райони хўжаликларида бўлиб, юз центнерчи маккажўхорикорчилик бригадалари бошлиқлари билан суҳбатлашди.

Тожибой ИСМАТУЛЛАЕВ,

«Правда» колхозининг маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи

— ВАЪДА вафоси билан гўзал, дейди халқимиз. Дарҳақиқат, 100 центнерлик маррани эгаллаш осон эмас. Бунинг учун обдон тер тўкиб меҳнат қилиш керак бўлади. Бундан ташқари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг янги қарорида таъкидланганидек, Краснодар ўлкаси, Чехословакия ва Болгария маккажўхорикорларининг мусобақаси биз ўзбек маккажўхорикорларининг зиммамизга олган юбилей йили социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун курашда катта масъулият юклайди.

Аҳил коллективимиз бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда зўр уюшқоқлик билан, бор имкониятларни ишга солган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Механизаторларимиз Гулмат Муродов ҳозирги кунгача экинни уч марта сифатли культивация қилди. Омонкелди Бегимбетов эса икки марта озиқлантирди. Мирғани Миробидов ва Орол Матқулов сингари тажрибали сувчиларимиз экинни уч марта оби-ҳаётга қондириб, ҳозир тўртинчи сувни тугаллаш арафасида турибдилар. Уларнинг фикрича 29 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 50 центнер ўрнига камида 100 центнердан «қаҳрабо дон» ҳосили олиш учун суғоришни олти мартага етказишимиз лозим. Бунинг учун бизда барча имкониятлар бор. Дастлабки ҳосил пишиб етила бошлаган пайтларда ҳам экинни қондириб суғоришни режалаштирмоқдамиз. Шундай қилинса, сўталар янада тўқ бўлиб, ялпи ҳосил салмоғи кескин ортади.

Ўрим-йиғим мавсумига ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз. 2 та «Херсонец» комбайни ремонтдан чиқарилиб, синовдан ўтказилди. Ҳосилни 7-8 иш кунида ўриб-йиғиб олиш режасини тузмоқдамиз.

Биз ҳар йили ҳосилни сўтаси билан бирга топширишни одат қилгандик. Бу йил эса бошқача йўл тутмоқчимиз. **Ҳар қандай шароитда бўлса ҳам донни сўтасидан ажратиб олиб, уни обдон қуритиб сўнг тайёрлов пунктларига топширамиз. Чунки дон сўтаси билан топширилса, ҳосилнинг бир қисми чиқитга чиқариб ташланади. Натижада ҳосилдорлик пасайиб, мўлжалланган маррани эгаллай олмай қолишимиз мумкин. Иккинчидан, бригадамиз аъзоларининг кўп меҳнати зое кетиши мумкин. Яъни биз ҳам моддий, ҳам маънавий зарар кўрамиз. Бунга йўл қўймаслик учун ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз.**

Ўсар РАҲИМБОЕВ,

«Ўзбекистон» колхозининг маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

БИЗНИНГ маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадамиз бу йил янги ташкил этилди. 70 гектар ерга биринчи марта дон учун маккажўхори экдик. Еримиз саҳий, бой. Бироқ ҳозирча тажрибамиз етарли эмас. Шундай бўлсада бригадамиз аъзолари ҳеч иккиланмай юз центнерчилик ҳаракатига қўшилдилар.

Бундай юксак маррани эгаллаш учун биз илғор коллективлар тажрибасига суянмоқдамиз. Айниқса, Пётр Сон бошлиқ бригаданинг иш юритиш усули ва меҳнатга ҳақ тўлаш тажрибаси бизга намуна бўлаётир. Йил бошидаёқ сувчилар учун 0,68 гектар норма белгилаб, 5 сўм 70 тийиндан ҳақ тайинладик. Йил якунида эса пландан ташқари олинган умумий даромаднинг 40 процентини аъзоларга мукофот сифатида бўлиб беришни режалаштирдик. Бу коллективимиз ҳар бир аъзосининг моддий манфаатдорлигини ошириб, уларни ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишга ундади.

Илғор бригадалар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, ҳар бир маккажўхорикор ўз меҳнати самарасини кун сайин яққол кузатиб, провардида эришилажак натижани тўла тасаввур қила олса, иш унуми тўхтовсиз ортиб боради. Бунга эришиш учун биз ҳар куни бажариладиган иш натижаларини аниқ ҳисоб-китоб қилиб бормоқдамиз. Масалан, **ҳар гектар ерда 50 минг туп кўчат сақлаб қолинган. Ҳозир ҳар бир тупда ўртача 1,5 тадан сўта бор. Агар битта сўтадаги доннинг оғирлиги 160 граммга тўғри келса, демак, ҳар бир тупда 240 грамм дон бўлади. Ҳар гектар ерда 50 минг туп кўчат қолдирилганлигини ҳисобга олсак, ҳосилдорликнинг 100 центнердан ошиши аниқ.** Бунинг учун эса экинни камида беш марта қондириб суғоришимиз лозим. Бироқ, биз фақат булоқ сувидан фойдаланмоқдамиз. Ҳозирги кунгача уч марта сув берилди холос. Тўртинчи сувни яқинда бошладик.

Тажрибакор қўшни бригада коллективларининг таъкидлашига кўра етиштираётган ҳосилимизнинг чўғи чакки эмас. Ҳосилга-ҳосил қўшиладиган июль ойида барча имкониятларни ишга солиб, 100 центнерлик маррани албатта эгаллаймиз. Бу бизнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорига амалий жавобимиз бўлади.

Шокир ЙЎЛДОШЕВ,

Калинин номли колхознинг маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

— ЕРЛАРИМИЗ тоғ бағрига жойлашган. Шароитимиз оғирроқ дейиш мумкин. Биринчидан, табиий шароитимизга кўра бизда ҳар йили сув танқис бўлади. Чунки баланд-паст ерлардан сув олиб ўтиш жуда мураккаб. Иккинчидан, уруғни қуйи зонадагига нисбатан 20-25 кун кеч экамиз. Сабаби, бизнинг ерларда қор кеч эрийди. Қуйи зоналарда экиннинг бўйи икки қаричга етгандагина биз экишни бошлаймиз. Улар ҳозир тўртинчи марта сув тарашяпти. Биз эса эндигина иккинчи сувни тугаллаяпмиз. Демак, тенг баравар орқадамиз. Шунинг учун ҳам бригадамиз учун план 40 центнер юзасидан берилган.

Ерга уруғ қадашдан аввал бригадамиз аъзолари бир ерга тўпланиб, пойтахт области маккажўхорикорларининг ватанпарварлик ҳаракатидан четда қолмаслик мақсадида 100 центнерлик маррани эгаллаш имконини берувчи резерв ва имкониятлар хусусида маслаҳатлашиб олдик. Биз умид боғлаган резервлардан бири ёмғир сувидир. Ҳақиқатан ҳам бу йил кечроқ бўлсада ёққан ёмғир биз учун жуда катта фойда бўлди. Чунки биз экинни уч мартадан ортиқ суғориш имкониятига эга эмасмиз.

Ички резервларимиздан яна бири маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланиш эди. Биз бунга эришдик. Уруғни экишдан аввал далага 500 тоннадан зиёд яъни ҳар гектар ерга 10 тонна ҳисобида маҳаллий ўғит ташиб чиқардик. Шу тадбирлар ҳисобига экинни бир текис дуркун ривожлантиришга эришдик.

Фойдаланишимиз лозим бўлган учинчи имконият — маккажўхори экилган майдоннинг пастидан оқиб ўтадиган сой сувини насос орқали экинзорга оқизиш. Бироқ, темир қувур йўқлиги сабабли насосни ҳанузгача ишлатолмаётирмиз. Агар бу масала тезроқ ҳал қилинса, экинни камида тўрт марта суғориш мумкин бўларди. Бу ҳосилга яна камида ўн центнер ҳосил қўшиш имконини беради.

Маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадаларини оталиққа олган район комсомол комитети бу масалани ижобий ҳал этишга жиддий киришди. Ўйлаймизки, бу насос яқин кунлар ичида ишга тушади. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорига жавобан қолган вақт ичида ҳосил чўғини янада ошириб, 100 центнерлик маррани албатта эгаллаймиз.

ҚИШГА СЕНАЖ ҒАМЛАНМОҚДА

КАЛИНИН районидаги хўжаликларнинг ем-хашак тайёрловчи бригадалари қиш мавсуми учун беда сенажи бостириш мажбуриятини бажардилар. Дастлабки икки ўримдан йиғиб олинган кўм-кўк беданинг қарийб 21 минг тоннаси траншеяларга бостириб қўйилди. Бригадалар чорва молларга тўйимли озуқа тайёрлаш учун беданинг учинчи ўримига киришдилар.

Оққўрғон, Қуйи Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ районларининг деҳқонлари ҳам сенаж тайёрлашни муваффақиятли олиб бормоқдалар. Тошкент областининг хўжаликларида мана шу озуқадан 260 минг тоннадан зиёд —ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 48 минг тонна кўп сенаж бетон траншеяларга бостириб қўйилди. (ЎзТАГ).

ПЕШҚАДАМ ЦЕХ

ОҲАНГАРОН цемент комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорлари, СССР янги Конституцияси лойиҳасидан руҳланиб, социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтармоқдалар. Мусобақа иштирокчилари меҳнатда янги-янги марраларни эгаллашга ҳаракат қилишяпти. Айрим коллективлар зиммаларидаги вазифани зиёдаси билан бажаришга муваффақ бўлишяпти.

Цехлар ўртасидаги мусобақада момиқ изоляцияси цехи коллективи пешқадам. Цехнинг аҳил ва иноқ ишчилари ойлик ишлаб чиқариш топшириқларини доим ортиғи билан адо этишяпти. Улар корхонада биринчи бўлиб етти ойлик планни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Цехнинг айрим сменалари коллективлари янада юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Юрий Сучков, Виталий Шестаков ўртоқлар раҳбарлик қилаётган сменалар шулар жумласидандир. Бу коллективлар ҳар сменада пландагига қўшимча 10-20 процент миқдорида маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар ҳамда унинг юқори сифатли бўлишини таъминлашяпти.

Ш. АЛИМОВ.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Ушбу суратларда Бўка районидаги Карл Маркс номли колхоз пахтакорларининг шу кунлардаги амалга ошираётган ишлари акс эттирилган. Хўжалик миришкорлари юбилей йилида 1090 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Далаларда ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда. Суратларда: (юқоридан пастга) колхоз раиси Ш. Очилов (ўнгда) механизатор Ж. Қурбонов ва бригада бошлиғи А. Мовлудовлар ғўза ривожини кўздан кечиришяпти; ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти; колхознинг илғор механизатори Р. Муҳиддинов.

Ж. ТЎРАЕВ фотолари.

МАШИНАДА 350 ТОННА

ЯҚИНДАГИНА етиштирилган пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш катта муаммо эди. Терим мавсумида қишлоқларимиз шаҳардан келган ёрдамчилар билан тўлиб кетарди. Лекин бари бир пахта терими кеч кузгача чўзиларди. Ҳозир колхоз ва совхозлар қудратли терим машиналари билан таъминланган. Терим мавсуми қисқариб, ёрдамчиларга бўлган эҳтиёж йилдан йилга камайиб бораяпти.

Техника деҳқонларнинг оғирини енгил, узоғини яқин қилмоқда. Кўплаб малакали механик-ҳайдовчилар етишиб чиқмоқда — ўтган йили бизнинг колхозда 23 та машина билан 3903 тонна, яъни етиштирилган ҳосилнинг 82 проценти териб олинди, ҳар бир машинага 169 тоннадан тўғри келди. Ҳамкасбларимдан Кўчқор Қодиров 283, Маҳкам Норикулов 245 тоннадан зиёд пахта тердилар. Менинг ўзим «ХВ-1,8» маркали икки қаторли машина билан 331 тонна пахта тердим. Мен юбилей йилида 350 тонна пахта теришга аҳд қилдим. Мўл ҳосил етиштириш учун ҳозир ғўза қатор ораларида астойдил меҳнат қилаяпман.

Т. РАҲИМБЕРДИЕВ,
Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхознинг звено бошлиғи.

ЯНГИ САВДО МАРКАЗИ

«БОЛАЛАР ДУНЕСИ» универмагининг ёнида яна бир улкан савдо кошонаси қад кўтармоқда. «Марказ-1-Б» кварталида янги савдо марказ-комплекси қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Янги комплексда ҳамма нарса мавжуд бўлади. Бу ерда маиший хизмат кўрсатиш комбинатидан тортиб, «Минг майда — чуйда», «Совғалар», «Синтетика», «Гастроном» магазинлари-ю, кафе-ошхоналаргача биргина бинога жо бўлади. Мазкур объектни «Главташкентстрой»нинг 159-трестига қарашли 22-қурилиш бошқармаси коллективи бунёд этмоқда.

«Ташгенплан» институти мутахассислари комплекс лойиҳасини планлаштиришда унинг яхлит бинога жойлашишини назарда тутишган. Бу харидорларга ҳам қулай, иқтисодий жиҳатдан ҳам фойдали. Икки қаватли бинонинг дастлабки қаватида магазинлар жойлашса, юқорида маиший хизмат кўрсатиш комбинати, кафе ва ошхоналар аҳоли хизматида бўлади.

1 Май кўчасини комплекснинг фасад қисми яна ҳам очиб юборади. Бинонинг ташқи безаги мармардан бўлиб, алюминий витражларидан ҳам кенг фойдаланилади.

Ю. ГЛЕБОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 13 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён.

Калинин	0,8	82,3
Пискент	0,3	80,9
Бўка	0,7	78,7
Оққўрғон	1,8	78,1
Тошкент	0,5	77,9
Бекобод	0,7	77,6
Қуйи Чирчиқ	0,6	77,3
Ўрта Чирчиқ	0,4	75,4
Охангарон	1,0	74,0
Оржоникидзе	0,5	73,0
Чиноз	0,4	71,7
Юқори Чирчиқ	3,6	68,8
Янгийўл	0,4	65,7
Бўстонлиқ	1,3	61,4
Область бўйича:	1,1	75,8

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ғалла ўриш ва давлатга сотиш бўйича ўтган беш кунликда (6 июлдан 10 июлгача) районлар, колхозлар, совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Бўстонлиқ районига** (район партия комитетининг секретари **М. И. Кунов,** район ижроия комитетининг раиси **А. Айдарқулов,** қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси **Ш. Норпўлатов,** қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспектори **Ф. Жуманов** ўртоқлар) берилди. Бу район бошоқли дон экинлари ҳосили топшириш йиллик планини 54,9 процент бажарди, шу жумладан беш кунликда 17 процент ўсишга эришди.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районидаги «Юқори Чирчиқ» совхозига** (директори **Б. А. Оғажонов,** партия комитетининг секретари **Э. Тўлаев,** ишчилар комитетининг раиси **П. Исматов** ўртоқлар) берилди. Бу совхоз бошоқли дон сотиш йиллик топшириғини 91,3 процент бажарди, шу жумладан беш кунликда 25,3 процент ўсишга эришди. Байроқ Юқори Чирчиқ районидаги «Паркент» совхозидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Бўстонлиқ районидаги **Жданов номли** колхозда (раиси **А. Абдуҳолиқов,** партия комитетининг секретари **И. Абдуллаев,** ишчилар комитетининг раиси **Т. Тожибоев** ўртоқлар) қолдирилди. Бу колхоз бошоқли дон сотиш йиллик топшириғини 118,5 процент бажарди, шу жумладан беш кунликда 43,5 процент ўсишга эришди.

Область план бўлимига Бўстонлиқ райони, «Юқори Чирчиқ» совхози ва Жданов номли колхозларга илғор ғаллакорларга сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг далаларида мўл ҳосил тўпланмоқда. Бу ерда барча агротехника тадбирлари ўз вақтида ва сифатли амалга оширилаяпти. Суратларда: (чапда) механизатор Бегали Намозов. (Ўнгда) хашаротга қарши дори сепилмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТ ҚОМУСИ

СОВЕТЛАР ФАОЛИЯТИ ДЕМОКРАТИК ПРИНЦИПЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

М. П. ГЕОРГАДЗЕ,

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумининг қарорларини, СССР Олий Советининг яқинда тамом бўлган сессияси якунларини зўр мамнуният билан кутиб олиб, тўла-тўкис маъқулладилар. Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети Президиуми Раиси қилиб сайланганлиги жамиятимизнинг энг юксак манфаатларига мос бўлиб тушади ва КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини бажаришда янги ютуқларни, коммунизм қурилишида янги муваффақиятларни қўлга киритишга ёрдам беради.

СССР Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасининг кенг авж олганлиги халқ оммасининг ижодий кучларини янада ошириб юборади, омманинг ҳаётий активлиги ва ташаббусини юксалтиради. Мамлакатимиздаги ва чет эллардаги меҳнаткашлар таъкидлаб ўтганидек, Конституциянинг қабул қилиниши Совет Иттифоқи тараққиётида муҳим тарихий босқич, халқаро аҳамиятга молик воқеа бўлиб қолади.

Ҳаётимизнинг социал-иқтисодий ва сиёсий соҳаларида, социалистик демократияни такомиллаштириш ва ривожлантиришда, гражданларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари гарантияларини мустаҳкамлашда эришилган буюк муваффақиятлар СССР Конституцияси лойиҳасида ўз ифодасини топди. Социалистик демократия бутун давлат ва жамоат ҳаётига жорий этилиб, амалда халқ манфаатларини ифода этади ва ҳимоя қилади, коммунизм ишига хизмат қилади. Бизнинг мамлакатимизда аслини олганда, сиёсий, иқтисодий, социал ва маданий ҳаётнинг меҳнат аҳлининг энг актив, бевосита иштирокисиз муҳокама қилинадиган ва ҳал этиладиган биронта муҳим масаласи йўқ.

Аммо жамиятимизнинг демократизми Советларнинг кўп қиррали фаолиятида ўзининг энг тўлиқ ифодасини топмоқда, дейиш мумкин. Советлар, Конституция лойиҳасининг 2-моддасида айтилганидек, СССРнинг сиёсий негизидир. Коммунистик партиянинг кўрсатмаларига мувофиқ, кейинги йилларда депутатларнинг статуси ҳақидаги Қонун, посёлка, қишлоқ, район ва шаҳар Советлари тўғрисидаги Қонун актлари ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Булар халқ ҳокимияти органларининг ишини ҳозирги вазифалар даражсига кўтариш, уларнинг омма билан алоқасини янада кўпроқ мустаҳкамлаш имконини берди. Конституция лойиҳаси ана шу принципиал йўлдан бориб, олға қараб янги катта қадам қўйилганлигидан далолат беради.

Ривожланган социализм шароитида Советлар бутун халқ манфаатларини ифода этувчи органлар сифатида иш кўрмоқдалар. Шу сабабдан ҳокимият органларимиз номининг ўзгариши (меҳнаткашлар депутатлари Советлари ўрнига халқ депутатлари Советлари деб аталиши) давлатнинг умумхалқ давлати эканлигини, Советларнинг тўла ҳуқуқли ҳокимияти изчил ривожланиб бораётганлигини, уларнинг совет меҳнаткашлари кенг оммасини тобора маҳкам бирлаштираётганлигини, жамиятнинг социал структурасида рўй берган муҳим силжишларни акс эттиради.

Совет давлати демократик централизм принципига мувофиқ ташкил этилади ва иш олиб боради (3-модда). Бу факт жуда катта аҳамиятга эгадир. Асос қилиб олинган ана шу ленинча принцип Советларнинг тузилишида ва ишида ёрқин мужассамлашмоқда. Лойиҳада барча босқичлардаги Советлар системасининг бирлиги қайд қилинган ва давлатнинг бошқа ҳамма органлари Советлар назоратида бўлиб, уларга ҳисоб бериб туришлари таъкидлаб ўтилган. Демократик централизм принципи иқтисодий, социал ва маданий-тарбиявий вазифаларни бажариш жараёнида амалга оширилади, ягона раҳбарликни жойлардаги ташаббускорлик ва ижодий активлик билан бирга қўшиб олиб боришни таъминлайди. Бу ҳолат мамлакатда ягона қудратли халқ хўжалик комплекси таркиб топган ва жамиятнинг ривожланиши тобора планли ва собитқадам тус олаётган бир шароитда алоҳида маъно касб этади.

СССР Конституцияси лойиҳасида (92-93-моддалар) таъкидлаб ўтилганидек, халқ депутатлари Советлари давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма тармоқларига раҳбарлик қиладилар, ўз фаолиятини коллектив бўлиб, эркин, амалий муҳокама қилиш ва ҳал этиш, ошкоралик, ижрочи ва бошқарувчи органларнинг мунтазам ҳисоб бериб туриши, уларнинг ишига гражданларни кенг кўламда қатнаштириш асосига қурадилар. Халқ сайлаган икки миллиондан ортиқ депутат, 30 миллионли актив, — В. И. Ленин башорат қилиб айтганидек, халқнинг Советлар томонидан чинакам ёппасига бирлаштирилишидан далолат бериб, ҳозирги кунда чинакам халқ ҳокимиятининг қудратли омили бўлиб хизмат қилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев 17 июнда СССР Олий Совети Президиумининг мажлисида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлади: «Советлар — халқнинг жонли, ҳаракатчан, доимо янгиланиб турувчи ташкилотидир. Ўз вақтида Советлар омманинг революцион ҳаракатини, омманинг социализм қуришдаги куч-ғайратларини умумий бир ўзанга сола билгани каби, эндиликда етук социализм шароитларида Советларнинг иши ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, партия белгилаб берган катта социал программани бажариш, социалистик демократиямизнинг ҳамма томонларини ривожлантириш, яъни коммунизм қуриш вазифаларини ҳал этиш учун олиб борилаётган курашни янада тўлароқ ўз ичига олмоғи керак». Советларга берилган ана шу эзгу ва доно йўл-йўриқлар уларнинг яқин йиллар ичида бажарадиган фаолиятининг аниқ программасидир.

Конституция лойиҳасида Советларнинг иши ва уларни сайлаш тартибига доир масалаларга махсус боб бағишланган. Лойиҳа ҳамма босқичлардаги Советларни умумхалқ давлат ҳокимияти механизмининг ўзаро боғланган таркибий қисмлари, деб ҳисоблайди. Конституциянинг бу боби, шунингдек СССР Олий Совети ва унинг Президиуми, давлат ҳокимияти ва бошқарув маҳаллий органларининг ишига доир масалаларга бағишланган моддалари ҳам мамлакат ҳаётининг барча энг муҳим масалаларини ҳал этишда Советларнинг роли тобори ўсиб бораётганлигини яққол исбот этади.

Советларнинг ижрочи — бошқарувчи органлар фаолиятини реал назорат қилиб туриши ҳамиша совет социалистик ваколатчилигининг ўзига хос хусусияти бўлиб келди. Буни характерлаб берувчи бир неча рақамнигина келтириб ўтамиз. Масалан, 1976 йилда маҳаллий Советларнинг сессияларида жамики ижроия комитетларининг 99,6 проценти ҳисоб берди. Шунча миқдордаги ижроия комитетлари аҳоли ўртасида бевосита ҳисоб берди. Депутатлар қўйган масалалар кенг муҳокама қилинмоқда. 1976 йилнинг бир ўзидагина Советларнинг барча бўғинларидаги депутатлар 73 мингдан зиёд масалани кўтардилар. Буларнинг кўпчилигига сессияларда жавоб берилди, уларни амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Маълумки, КПССнинг XXV съездида барча ижрочи органларнинг сайлаб қўйилган ҳокимият органлари олдида ҳисоб бериб туриши юзасидан янада пухта системани ўрнатиш зарур эканлиги кўрсатилди.

Конституция лойиҳаси съезднинг кўрсатмаларини амалга ошира бориб, ижрочи ва бошқарувчи органларнинг Советлар ва аҳоли олдида мунтазам ҳисоб бериб туришларини Советлар фаолиятининг энг муҳим принципи даражасига кўтаради. Бу қоида ваколатли органларнинг ролини янада оширишга, уларнинг контрол функцияларини кучайтиришга қаратилган. Шу муносабат билан 91-модда катта аҳамиятга эгадир. Бу моддада таъкидлаб ўтилганидек, халқ депутатлари Советлари халқ контроли органларини тузадилар, бу органлар давлат назоратини корхоналар, колхозлар, муассасалар ва ташкилотлардаги меҳнаткашларнинг жамоат контроли билан боғлаб олиб борадилар.

Лойиҳада сайлов системаси масалалари Советлар таърифлаб берилган бобда қараб чиқилган. Бу эса ваколатли ҳокимият органларини тузиш принциплари уларнинг фаолияти принциплари билан узвий равишда бир хил эканлигини таъкидлайди.

Лойиҳада СССР Олий Совети, иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларининг ваколат муддати беш йил қилиб ва маҳаллий Советларнинг ваколат муддати 2,5 йил қилиб белгиланган. Советлар ваколат муддатларининг бир мунча узайтирилиши ваколатли ҳокимият органларининг янада самаралироқ ишлаши учун шарт-шароитларни вужудга келтиради.

СССР Олий Советининг тенг ҳуқуқли икки палатасидан бири — Иттифоқ Советини тузиш принципи бир мунча ўзгаради. Амалда бўлган Конституцияга мувофиқ Иттифоқ Совети 300 минг кишига 1 депутат ҳисобидан сайлов округлари бўйича гражданлар томонидан сайланади. Лойиҳада эса Иттифоқ Советини аҳолисининг сони тенг бўлган Сайлов округларидан сайлаш таклиф этилади. Яна шу нарса ҳам белгиланадики, Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советидаги депутатларнинг сони баб-баравар бўлади. Шу тариқа, Иттифоқ Советига сайлов ўтказиладиган сайлов округларининг сони доимий бўлиб қолиши керак.

Депутатлар фаолиятининг ғоят муҳим эканлиги эътиборга олиниб, лойиҳага «Халқ депутати» деган 14-боб киритилган. Бу бобда депутатлар статуси ҳақидаги қонуннинг бир қанча принципиал қоидалари баён этилган. Бу қоидаларнинг конституцион йўл билан мустаҳкамланиши халқ сайлаган депутатларнинг обрў-эътиборини ошириши, уларнинг активлигини янада кўпроқ кучайтириши керак.

106-моддага мувофиқ, Конституция билан ССР Иттифоқи ихтиёрига берилган ҳамма масалаларни СССР Олий Совети ҳал этишга ҳақлидир. СССР қонунларини фақат Олий Совет қабул қилади.

СССР Олий Совети Президиуми Олий Советнинг доимий органи қилиб белгиланади ва ўзининг бутун фаолияти ҳақида унга ҳисоб бериб туради. Президиумнинг компетенциясига баъзи ўзгаришлар киритилди.

Лойиҳада СССР Олий Советида қонунчилик соҳасида ташаббус кўрсатиш ҳуқуқи кимларга берилажаги аниқ қайд қилинган. Бу ҳуқуқнинг меҳнаткашларнинг оммавий жамоат ташкилотларига уларнинг умумиттифоқ органлари орқали берилиши муҳим аҳамиятга эгадир.

СССР Конституцияси лойиҳасининг Советлар мавқеини характерлаб берувчи асосий нормалари мамлакатимиздаги ҳокимият ваколатли органларининг фаолиятида сифат жиҳатидан янги босқич бошланади, деб комил ишонч билан айтиш имконини беради. Ижтимоий тараққиётнинг бутун бориши бу босқични тақозо этди. Бу босқич Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик демократияни ҳар томонлама чуқурлаштириш ва такомиллаштириш соҳасида изчил амалга оширилаётган иш билан кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида бундай деди: «Бизнинг Конституциямиз кенг меҳнаткашлар оммасининг давлат ва жамият ишларини идора қилишда доим кўпроқ, реал иштирок этишининг хилма-хил формалари ва кенг кўламини кўрсатади, оз сонли капиталистлар синфигина ҳақиқатан ҳам бошқараётган буржуа мамлакатлари бунинг нималигини билмайди».

Социалистик халқ ҳокимиятининг шубҳасиз афзалликлари ҳозирги замон буржуа жамиятини қамраб олган оғир кризисли ҳолатлар давом этаётган бир пайтда жуда яққол намоён бўлмоқда. Ғарбда кучайиб кетган ғоявий-сиёсий танглик ҳокимият қоида-тартибларини, шу жумладан парламент механизмини қақшатиб қўйди, ахлоқий нормаларга путур етказади. Тобора авж олаётган коррупция — сотқинлик, гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига доим ҳамла қилиб туриш — ана шу тангликка хос хусусиятдир.

Социалистик давлатлардаги аҳвол бунинг тамомила аксидир. Бу давлатларда демократик қоида-тартибларни доим такомиллаштириш, инсоннинг кенг социал-иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқлари гарантияларини мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — олий партия ва давлат органларининг диққат марказида турибди. Мамлакатнинг Асосий Қонуни қандай бўлиши кераклигини меҳнаткашларнинг ўзлари ҳал этмоқдалар.

Бу йил сайловчиларнинг сиёсий активлиги ва ғайрат-шижоати ғоят ўсган бир вазиятда маҳаллий Советларга ўтказилган сайлов ҳаммамизнинг хотирамизда турибди. Кундуз соат 12 гача сайловчиларнинг 87,44 проценти овоз берганлигини айтиб ўтиш кифоя. Бу — ўтган йилларда ўтказилган сайловларга нисбатан энг юксак кўрсаткичдир. Сайловда барча сайловчиларнинг 99,98 проценти қатнашди. Совет кишилари коммунистлар билан партиясизлар блоки номзодлари учун овоз бериб, Марказий Комитет май Пленумининг ва СССР Олий Совети Сессиясининг қарорларини якдиллик билан маъқуллаганликларини, КПСС XXV съездининг қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини, юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга интилаётганликларини яна бир марта тасдиқладилар, партия билан халқнинг монолит жипслигини намойиш қилдилар.

СССР янги Конституцияси социалистик демократизмни такомиллаштиришда катта қадам бўлиб қолади. Жамият ҳаётининг энг муҳим масалаларини ҳал этишда халқ депутатлари Советларининг ролини янада оширади. Ҳаётимиз Асосий Қонунининг амалга оширилиши миллионларча меҳнаткашларнинг мамлакатни бошқаришда янада активроқ қатнашишлари учун имконият яратиб беради.

(ТАСС).

Бектемирда Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли ихтисослашган ремонт корхонаси ишлаб турибди. Бу ерда насос станциялари ва сув чиқарадиган моторлар капитал ремонт қилинади. Суратда: электр монтажчилар Фая Мутагирова ва Люда Қурбонова иш устида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

КИЧКИНТОЙЛАРНИ ХУШНУД ЭТИБ

Қурувчилар кичкинтойларни хушнуд этиш ниятида қўл урган бу бинони жуда қисқа муддат — ўн уч ойда қуриб беришди. 159-қурилиш трестининг 10-қурилиш бошқармаси бинокорлари Николай Злобин методи асосида ишлаб, навбатдаги бу объектни ҳам аъло сифатда фойдаланишга топширдилар. Бунда айниқса бетон қуювчи Ҳусан Усаров, пайвандчи Энвер Ҳасанов, дурадгор Шомил Силкаев, электр пайвандчи Эргаш Нурматов, сувоқчи А. Тугус каби қурувчилар ўрнак кўрсатиб ишлашди.

Кичкинтойларни бағрига олган боғча-ясли ўртасидаги биллур фонтандан муздек сув уфуриб турибди, турли анвойи гуллар атрофга муаттар ис таратади. Октябрь районидаги Марҳамат кўчасида қад ростлаган 84-болалар боғчасида бадиий буюмлар фабрикаси ишчиларининг фарзандлари тарбияланишмоқда. Фабрика маъмурияти, касаба союз комитети ишчиларга барча қулайликлар яратиб бермоқда. Бунга эса чеварлар қўлдан чиқараётган маҳсулотларнинг сифатлилиги билан ҳамда план ва мажбуриятларни ошириш билан жавоб беришмоқда.

А. ТАРТАУЛОВ.

ДУНЁ ОВОЗИ — ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

СОВЕТ МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

● ПРАГА. Чехословакиядаги СССР элчихонасида Чехословакия Фанлар академиясининг раиси Я. Кожешникка Халқлар дўстлиги ордени топширилди. У Чехословакия — Совет илмий ҳамкорлигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига 70 йил тўлиши муносабати билан мукофотланган эди.

ЧССР саноат ходимларига Кама автомобиль заводининг биринчи навбати қурилишида актив иштирок этганликлари учун орден ва медаллар топширилди.

Академик Я. Кожешник мукофотланганлар номидан гапириб, ўз меҳнатларига юқори баҳо берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этди. Чехословакия меҳнаткашлари СССР ва ЧССР халқларининг дўстлиги ҳамда бирлигини мустаҳкамлаш йўлида бундан буён ҳам ўзаро ҳамкорликни кенгайтира берадилар, деб таъкидлади у.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● БУХАРЕСТ. Руминиянинг энг ўжар дарёларидан бири Муреш ўзанини текислаш ва Арад, Дева, Тиргу-Муреш ва Регин каби сув омборлари, 800 тадан ортиқ кучли сув тозалаш станциялари, 330 километр турли каналлар қуриш, 1,1 миллион гектар далага сув чиқариш планлаштирилмоқда.

● БЕРЛИН. ГДР аҳолиси йилнинг биринчи ярмида «Шаҳар ва қишлоқларимиз кўркамлашаберсин» деган умумхалқ ҳаракати давомида 750 миллион маркалик иш бажарди. Бу ҳаракатда 4 миллионга яқин киши қатнашмоқда. Республика гражданлари бўш вақтда ихтиёрий равишда ишламоқдалар ва ўз меҳнатларини аҳоли пунктларини ободонлаштиришга сарфламоқдалар.

Бу ҳаракат Торгау шаҳарчасида бошланди. Аввал бошида у чоғроқ аҳоли пунктларида кенг оммалашди. Энди катта шаҳарлар ҳам унга актив қўшилишди. Масалан, берлинликлар 1977 йилда 170 минг квадрат метр бўш ерни тозалаб, 100 минг тупдан кўпроқ кўчат, бута ва бошқа кўкатлар экишди.

КАТТА ГИДРОКОМПЛЕКС

▲ ДЕҲЛИ, 12 июль. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Химачал-Прадеш штатида катта гидрокомплекс қуриб битказилди. Комплекс каналларининг узунлиги 40 километрга яқинлашади. Сатлеж дарёси билан Биас ирмоғини боғловчи туннель ва каналлар қуришга 12 йил кетди.

Шу муҳим лойиҳани амалга оширишда икки мингдан ошиқ инженер ва қарийб қирқ минг ишчи қатнашди. Қурилиш жараёнида ҳинд мутахассислари кўпгина мураккаб гидротехника проблемаларини муваффақиятли ҳал этдилар. Жумладан жами узунлиги 26 километрга борадиган иккита туннель қурилди. Ҳар бир туннелнинг диаметри 8 метрга боради.

Янги гидрокомплекснинг бутун мамлакат учун катта иқтисодий аҳамияти бор. У Химачал-Прадеш, Хариана, Панжоб ва Ражастон штатларида ярим миллион гектардан ошиқ қурғоқ ерларни суғоришга имкон беради. Бундан ташқари Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган Бхакра-Нангал гидроэлектрстанцияси тўғони ёнидаги доимий сув юзасини сақлаш мумкин бўлади. Шу билан райондаги аҳоли пунктлари ва саноат корхоналарини электр энергияси билан бетўхтов таъминлаб туришга шарт-шароитлар яратилади.

Ҳиндистонда кўп мақсадларни кўзловчи гидротехника узеллари яратишга муҳим эътибор берилмоқда. Ишга туширилган катта-катта гидроэлектростанциялар — Бхакра-Нангал, Хиракуд, Тунгабхадра, Чамбал комплекси атроф территорияларни иқтисодий жиҳатдан тез ривожлантириш учун база бўлиб қолади.

Ҳиндистонда мамлакатнинг қурғоқ районларида туташ ирригация системаларини яратиш плани муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

▲ ПРАГА. Весили шаҳридаги (Жанубий Моравия) трубо прокат заводининг биринчи навбати қуриб битказилди. Завод Совет Иттифоқи учун қувурлар тайёрлаб беради. Руҳланган ва сварка қилинган қувурлар тайёрлаб чиқарувчи технологик линияларнинг машина-ускуналари синаб кўрила бошланди.

Келаси йили корхона тамомила битказилади ва ўшанда Совет Иттифоқига ҳар йили турли диаметрда 60 минг тоннадан зиёд қувур юборилиб туради.

▲ БАҒДОД. Ироқ ҳукумати мамлакатнинг тез ривожланиб бораётган экономикаси учун ҳунар-техника кадрлари тайёрлашга катта эътибор бермоқда. Келаси ўқув йилида Ироқнинг ҳунар-техника мактабларига 20 минг ўқувчи қабул қилинади. Уларнинг кўплари ўқишни битириб чиққач, саноат корхоналарига ва қишлоқ хўжалик кооперативларига юборилади. Мамлакатда ёшларни меҳнат билан тарбиялаш мақсадида мактаб ўқувчилари ва студентлари учун учинчи, меҳнат семестри жорий қилинди. Шу ёз 10 мингдан ошиқ мактаб ўқувчилари ва студентлар мамлакатнинг қурилишларида ишлайдилар.

(ТАСС).

Абдувоҳид ҲАЙДАРОВ Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг илғор звено бошлиқларидан. Звено аъзоларига 53 гектар пахта майдони бириктирилган. Шу кунларда пахтакорлар ғўза ниҳолларини парваришини агротехника қоидалари асосида олиб боришмоқда. Улар юбилей йилида ҳар гектар майдондан камида 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилишган. Суратларда: звено бошлиғи — механизатор А. Ҳайдаров. Ўнгда ниҳолларга ишлов бериш вақти. Х. АВВАЛОВ фотолари.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 7 (173)

ТОШКЕНТ тажриба-пиллакашлик фабрикаси коллективи юбилей йилида самарали меҳнат қилиб маҳсулот сифатини тағин ҳам яхшилашда халқ назоратчилари олдинги сафда бормоқдалар. Суратда: халқ контроли группасининг аъзоларидан Д. Қосимова, З. Раҳматуллаева ва Н. Иброҳимовалар. Улар кунлик топшириқларини 120—130 процентдан бажариб, рейд ва текширишларда ҳам активлик кўрсатишяпти.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

НАЗОРАТЧИЛАР ҲИССАСИ

Ҳар бир инженер, ишчи-хизматчининг нияти кўпроқ «зангори кема» ишлаб чиқариб, азамат пахтакорларга жўнатишдир. Халқ назоратчиларимиз ҳам рейд ва текширишларда шу мақсадни кўзлаб фаолият кўрсатишяпти.

Халқ контроли группасига 230 киши бирлашган. Группада 7 та сектор бўлиб, уларга В. Рижекков, Р. Аракелов, А. Асончев каби ишига пухта мутахассис ва ташкилотчилар бошлиқ қилиб тайинланган.

Яқинда маҳсулот сифати бўйича рейд ўтказдик. Унда бир қатор цехларда бу борада намунали ишлар амалга оширилаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Иссиқлик ва электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланиш шиори остида ўтказилган текширишда камчиликлар кўпроқ аниқланди. Айбдор кишиларни қаттиқ танқид қилдик. Шу билан бирга мутахассисларни жалб этиб, камчиликларни тугатиш йўлида тадбир тузилди. Мана ҳозир тежамкорликка эришмоқдамиз.

Меҳнат интизоми сектори ҳам яхши иш олиб бораяпти. Улар халқ назорати бурчагида интизомбузарларга қарши варақа чиқаришади. Бу эса ишга кечга қолувчиларнинг камайишига сабаб бўлаяпти.

Коллективимиз бу йил 8650 та пахта териш машинаси ишлаб чиқаришга азму-қарор қилган. Ярим йилда эса 4,5 мингта «зангори кема»ни деҳқон дўстларимизга армуғон этишга сўз берган эдик. Олти ой ичида 4565 та пахта комбайни колхоз ва совхозларга юборилди. Бу демак, ярим йиллик социалистик мажбурият зиёдаси билан адо этилди.

Пахта йиғим-терим кампаниясигача кўзда тутилганидан кўпроқ эҳтиёт қисмлар ва пахта териш машиналари ишлаб чиқарамиз. Бу ишда биз халқ назоратчилари ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

Т. ҲАКИМОВ,
«Ташсельмаш» заводи халқ контроли группасининг аъзоси.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ПАРТИЯ ва ҳукуматимиз қарор ва кўрсатмаларининг ижросини текшириб бориш ташкилотчилик ишининг муҳим қисмидир. Бу иш кадрларни тарбиялаш, хато ва камчиликларга қарши курашишда айниқса муҳим аҳамиятга эга.

Биз қарор ижросини текшириб бориш туфайли коллективлардаги аҳвол билан яқиндан танишиб бормоқдамиз.

Қабул қилинган қарорларнинг ижросини контрол қилиш ва ташкил этиш ягона жараён бўлиб, бундан мақсад белгиланган ишларнинг муваффақиятли амалга оширилишини таъминлашдан иборат. Шунингдек коллективларнинг план ва топшириқларни қандай бажараётганликлари, сон ва сифат кўрсаткичлари, ички резервлардан фойдаланиш каби масалаларга алоҳида эътибор берамиз.

Шаҳримиз саноатчилари ярим йиллик топшириқни зиёдаси билан адо этдилар. Ана шу муваффақиятда халқ назоратчиларининг муносиб ҳиссалари бор. 2512 кишидан иборат халқ назоратчилари армияси барча ишларда актив иштирок этмоқдалар. Кейинги бир ярим йил ичида шаҳар бўйича 150 га яқин рейд ва текширишлар ўтказилди. Шундан юзга яқини қарор ва ижро ишининг самарадорлигини оширишга қаратилгандир.

Халқ хўжалигини ёнилғи билан таъминлашни яхшилаш, электр ва ёнилғи энергияси ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳақидаги кўрсатма кўпгина корхоналарда муҳокама этилди. Натижада Ангрен разрезида энергетика ресурсларидан фойдаланиш ёмон аҳволда эканлиги маълум бўлди. Шаҳар халқ контроли комитети вақти-вақти билан қабул қилинган қарорнинг ижросини текшириб борди. Бунинг натижасида ҳозир разрезда ҳар ой минглаб киловатт-соат энергия иқтисод қилиб қолинмоқда.

Назоратчилар темирйўлда юк тушириш-юклаш ишларини бир неча бор текширдилар. Тегишли ташкилотлар билан алоқа қилинди. Сўнгги вақтларда, темирйўлда вагонларнинг бекор туриб қолиши камайди. Юклаш-тушириш ишлари асосан механизациялаштирилди. Бу эса меҳнат самарадорлигини кескин ошириб юборди.

СССР Олий Совети Президиумининг меҳнаткашларнинг хатларини кўриб чиқиш ва уларни қабул қилишни ташкил этиш соҳасидаги ишларни яхшилаш тўғрисидаги қарори бўйича шаҳардаги бир қатор корхона, муассасаларда текширишлар ўтказиляпти. Шу жумладан керамика комбинати, «Ангренторг» умумий овқатланиш шаҳобчалари ва бошқа жойларда текширув ишлари олиб борилди. Уларнинг натижалари шаҳар халқ контроли комитетида муҳокама этилди.

Қарор ва ижронинг таъсирчанлигини ошириш мақсадида шаҳар халқ контроли комитетида, группа ва постларда масъулиятли кишиларнинг ҳисоботлари эшитиб бориляпти. Ишлаб чиқаришдаги группалар ва постлардан ахборотлар олиб бориляпти. Бу йўлда айниқса ошкораликка алоҳида эътибор берилмоқда. Жумладан, деворий газета, «Назоратчилар бурчаги», жанговар варақаларда ижро натижалари акс эттириб борилади. «Ангренская правда» шаҳар газетасида ҳар ойда бир марта халқ контроли саҳифаси бериб борилади.

Бизда ҳар бир текшириш натижаси учун алоҳида папка тутиш одатга айланган. Хато ва камчилик тугатилмагунча қилинган ишлар папкага тикиб борилади. Маълум хулосага келингач, яъни қарор тўла ижро этилгач, назоратдан олиб қўйилади.

Қарор ижросини текшириб бориш ҳар бир халқ контроли группаси ва постининг муқаддас вазифасидир.

М. АВЛИЁХОНОВА,
Ангрен шаҳар халқ контроли комитети штатсиз ташкилий бўлимининг мудири.

ОММАВИЙЛИК УЧУН

СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида шундай дейилади: «Халқ контроли органлари давлат планлари ва топшириқларининг бажарилишини контроль қиладилар, давлат интизомини бузишга, маҳаллийчилик, ишга маҳкамачилик назари билан қараш кўринишларига, хўжасизлик ва исрофгарчиликка, сансалорлик ва бюрократизмга қарши курашадилар, давлат аппарати ишини такомиллаштиришга кўмаклашадилар».

Шаҳар ва район халқ контроли комитетлари корхона ва бошқа ташкилотларда план ва топшириқларнинг бажарилишини доимо текшириб бормоқдалар. Меҳнат самарадорлиги ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашмоқдалар. Бунга шаҳар ва район халқ контроли комитетларининг фаолиятини мисол қилиб келтириш мумкин. Шу жумладан, Янгийўл район халқ контроли комитети ҳам назорат ишини янада яхшилаш учун жуда кўп тадбирларни амалга ошираётир. Комитет назоратнинг рейд, текшириш, кўрик каби формаларидан кенг фойдаланмоқда. Уларнинг натижалари коллектив йиғилишларида муҳокама этилади.

Ўтган бир ярим йил ичида комитет томонидан давлат план ва топшириқлари, ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат ва моддий ресурслар билан боғлиқ бўлган 150 га яқин рейд ва текширишлар ўтказилди. Район халқ контроли комитети рейд ва текширишларга пухта тайёргарлик кўрмоқда, бунинг натижасида масалалар атрофлича ўрганилаяпти, камчиликларни тугатиш учун самарали тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Кейинги пайтларда ўтказилган 100 текширишнинг 61 таси комитет мажлисида муҳокама этилди. Унинг натижасида 31 раҳбарга чора кўрилди, бир неча киши ишдан бўшатилди, 16 киши эса жарима тўлашга мажбур бўлди.

Корхона, хўжалик ва бошқа ташкилотлар группа ва постлари ҳам текшириш ва рейдларнинг самараси учун курашмоқда. Группа ва постлар ишининг пухта ташкил этилиши туфайли хато ва камчиликларнинг олди олинмоқда. Йиғилишларда раҳбарларнинг ҳисоботлари эшитиб борилмоқда. Бу эса кишиларнинг масъулиятини оширмоқда.

Сўнгги бир ярим йил ичида халқ контроли группаларида 700 дан ортиқ рейд ва текширишлар ўтказилди. Уларнинг кўпчилиги умумий йиғилишларда муҳокама этилди. Йиғилиш қарорининг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатилди. Масалан, «Интернационал» колхозининг халқ контроли группаси бу жиҳатдан намуна бўлаяпти. 26 марта рейд ўтказилиб, шундан 6 таси халқ контроли группаси йиғилишида, 5 таси колхоз правлениесида, 15 таси коллектив йиғилишларида муҳокама этилди. 10-бригадада ишга чиқмаётган айрим кишиларга иш ҳақи ёзилаётгани аниқланди. Колхоз кассасидан қонунга хилоф равишда 2756 сўм олинган. Бу текширишнинг натижаси колхоз правлениесида кўриб чиқилиб, ана шу сумма айбдор кишилардан ундириб олишга қарор қилинди.

Усмон Юсупов номли аграр саноат ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтган йил ва 1977 йилнинг олти ойи ичида 30 га яқин текшириш ўтказилди. Бу текширишларда ишлаб чиқариш билан бирга молиявий ресурслардан тўғри фойдаланиш, халққа маданий-маиший хизмат масалалари кўриб чиқилди. Умумий овқатланиш шаҳобчаси текширилганда овқатларнинг сифати яхши бўлмаётганлиги, калорияси пастлиги, ассортиментнинг камлиги, антисанитарил ҳолати қораланди. Бирлашма маъмурияти текшириш натижалари билан танишиб чиқди. Дирекциянинг буйруғи билан умумий овқатланиш шаҳобчасининг мудирига ҳайфсан эълон қилинди, 6-бўлимдаги ошхона мудири ишдан бўшатилди.

Юқорида келтирилган факт ва рақамлар район халқ контроли комитетининг назорат ишини кенг кўламда олиб бораётганини исбот этмоқда. Район меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини зиёдаси билан адо этиш учун курашмоқда. Айниқса, «оқ олтин» далаларида шу кунларда меҳнат қизигандан қизиб бормоқда. Чунки, пахта хирмонининг баракаси шу кунда олиб борилаётган парваришга боғлиқдир. Халқ назоратчилари ҳам бу ишда актив иштироқ этмоқдалар. Культивациянинг сифатли ўтишини, ғўзаларни қондириб суғориш ва сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, техниканинг рационал ишлашини таъминлаш бўйича кўпгина тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Район халқ контроли комитети мавсумий ишларни ташкил этишда группа ва постларга яқиндан ёрдам бермоқда. Вақти-вақти билан группа ва пост раислари билан семинарлар, суҳбатлар ўтказиб бориляпти.

Группа ва постларнинг ишлари ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланиб, ҳар бир назоратчининг активлиги оширилмоқда. Халқ назорати ишининг оммавийлигига ва унинг таъсирчанлигини оширишга эътибор кучайтирилаяпти. Шубҳасиз, назоратнинг таъсирчанлиги текширишни ташкил этишнинг ленинча принципларига қатъий риоя қилиш, унга бутун ташкилотчилик ишининг ажралмас таркибий қисми деб қаралган вақтда, контролда кенг меҳнаткашлар оммаси қатнашганида, ошкоралик таъминланганидагина эришилади. Район халқ контроли комитети ўз фаолиятида ана шу муҳим масалага диққат билан қарамоқда.

Қ. СОЛИҲОВ,
область халқ контроли комитети ташкилий бўлимининг мудири.

ПАХТАСИЗ КЎРПА

— Прейскурантни қаерга осмоқчисиз? — сўради бошлиқ.

— Ўзим ҳам ҳайронман, шу шартмикан... халиги...

Ходим шундай деб бошлиқнинг юзига боқди. Сўнг қаноат ҳосил қилди шекилли, энди дадилроқ ва тезроқ гапириб кетди:

— Прейскурант — бу меҳнатимизнинг қийматини кўрсатувчи, жуда кўп нарсаларни белгиловчи кўрсатма. Туришини қаранг, худди музейдаги санъат асарига ўхшайди. Безагининг чиройлилигини қаранг, менимча бу ерга осиш эмас, уни асраш керак. Нега деганда ўтган ҳам, кетган ҳам кўзини лўқ қилиб тикилаверади. Битта-яримта бола келади-да, кичкинагина тош отса борми, шиқ этади-ю синади-қолади. Яхшиси уни ҳеч ким кўрмайдиган жойга бекитиб қўйиш керак. Лозим бўлса ходимларимиз ўша ердан қараб олишаверади.

Бояднн бери янги ходимнинг мулоҳазаларини торозига солиб турган бошлиқнинг чеҳраси очилиб, тилга кирди:

— Ақл-хушинг жойидаку бола! Прейскурант комбинатимиздаги энг керакли мулклардан ҳисобланади. Компас дедингми. худди ўзи. Уни асраш керак, асраш. Склад мудиридан икки метр сурп олгин-да, яхшилаб ўра. Кейин менинг хонамга олиб кириб қўй. Ўсадиган бола экансан!

Яқинда областимиздаги қайси бир маиший хизмат кўрсатиш комбинатида шундай воқеа юз берибди. Биров воқеа Оҳангарон районида бўлган деса, иккинчиси Ўрта Чирчиқ районида дейди. Яна бошқаси йўқ бу Орджоникидзе районида рўй берган деб ишонтирмоқчи бўлади. Майли, қайси жойда бўлганини ҳозирча бир четга суриб қўяйликда, мазкур жойлардан бир чимдим, бир чимдим аломат воқеаларни тилга олайлик.

Оҳангарон маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг ходими Ганинанинг қўлига бир даста квитанция билан 672 сўм 20 тийин пул тутқазишди. Ганинанинг саволига шундай жавоб берилди:

— Бу «сотилган» 20 та бахмал гиламчанинг пули. Хўжайин айтдилар, сиз сотиб қийналиб юрмас экансиз, ишингизни енгиллаштириб қўйишибди.

Май ойида яна худди шундай йўл билан Ганинанинг қўлига 336 сўм пул тутқазишди. Шунда ходим бундай жавоб қилди:

— Менга пул эмас, материалнинг ўзини олиб келинг, халққа сотишим керак.

Хўжайин айтдилар!

— Мен ҳеч нимани билмайман.

Орадан бир чой қайнагунча вақт ўтмай, қимдир «Ганина сизни директор чақираяпти»лар деб қолди.

Узун столнинг ўртида Оҳангарон маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг директори Душабоев қовоғини солиб ўтирарди:

— Хўш, қачондан бери гапимизни иккита қиладиган бўлиб қолдилар?!

— Ўртоқ Душабоев, мен бундай иш қилолмайман, халққа нима деб жавоб бераман.

— Халқнинг ғами сизга тушиб қолдими? Об-бо сизэй. Билардингиз ўзбошимча, маҳмадоналарни хуш кўрмаслигимни. Арии-ззани ёзинг, чўзиб деди директор.

Ана сизга мисол керак бўлса. Ҳатто бахмал гиламчанинг неча пул туришини директор-у, яна бир-икки кишидан бошқа ҳеч ким билмайди. Оҳангарон маиший хизмат кўрсатиш комбинатида кўзбўямачилик шундай авж олганки, ҳаммасини эшитаверсангиз ваҳимадан ёқангизни ушлаб қоласиз. Квитанция тўлғазишдаги усталикларини қаранг. Аксарият квитанцияларга буюртмачи ёки харидорнинг адреси ёзилмайди. Ёзилмаса ёзилмабдида, сотилган бўлса бўлди-да дерсиз. Коса тагида ним—коса деганларидек тагида гап бор. Шу йилнинг апрель ойида 129 метр атлас олинди. Ўйларсиз, буюртмачиларнинг омади келди, маиший хизмат кўрсатиш комбинатида кўпчиликка кўйлак тикиб берилгандир деб. Қаёқда бу атлас ҳам изсиз йўқолди.

Яна бир мисол, комбинатнинг 2-пунктига 154,2 метр духоба олинди. Масъул ходимлардан бу ҳақда сўрасангиз кўрпа қилиб сотдик деб жавоб беришади. Уларни текширган назоратчилар ҳам бўш келишмади. Барча ҳужжатларни бирма, бир кўздан ўтказишди. Қаранг-а, шошилинчда ҳужжат тўлдиришибди-ю, аммо кўрпа тикиш учун пахта «ажратишмабди». Ажабо, пахта солинмаган кўрпа ҳам бўларканми? Мана сизга яна бир ҳангома. Айтишади-ку, касалини яширсанг, иситмаси ошкор қилади деб.

Оҳангарон маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг кўпгина пунктларида шу каби камчиликларни учратиш мумкин. Бу ерда паспорт учун олинадиган 6 та расмнинг баҳоси прейскурант бўйича 71 тийин бўлгани ҳолда 1 сўм 4 тийиндан олинмоқда. Шу йилнинг 1 январидан 8 июнигача бўлган вақт ичида халқдан 661 сўм 98 тийин ошиқча пул олинган.

Бу каби тартибсизликларни бошқа район маиший хизмат кўрсатиш комбинатларида ҳам учратиш мумкин. Масалан, Ўрта Чирчиқ районида худди ўша хилдаги расм учун 71 тийин ўрнига 1 сўмдан олинмоқда. Бу район маиший хизмат кўрсатиш тармоғида ҳам кийим тиктириш учун келган буюртмачилардан прейскурантдагидан ошириб ҳақ олинмоқда.

Умуман область қишлоқ жойларида халққа маиший хизмат кўрсатиш талаб даражасида эмас. Маданий хизмат кўрсатиш даражаси ҳамон элни қониқтирмаяпти. Колхоз ва совхозларда ателье шаҳобчалари камдан-кам қурилмоқда. Областимиздаги 118 колхоз ва 72 совхозда атиги 15 тагина маиший хизмат уйи бор. Комплекс қабул пункти эса бор-йўғи 71 хўжаликдагина ташкил этилганлигини қандай баҳолаш керак?

Область маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси халққа хизмат кўрсатиш ишини янада яхшилаш учун кўпгина тадбирларни ишлаб чиқмоғи лозим. Айниқса, қишлоқ жойларда маиший хизмат кўрсатиш хилларини кенгайтирмоқ айни муддаодир.

Б. ПЎЛАТОВ.

БУ ҚАНДАЙ МАҲАЛЛА?

ТАНИШЛАРИМДАН бири ўз хонадонида бўлаётган тўйга таклиф этган эди, бордим. Баҳаво ҳовли ўртасида каттагина гулзор. Яшилликка қараб кўз қувнайди. Ҳурмат билан кутиб олаётган қўни-қўшни ва қариндош-уруғларнинг аҳиллиги тўй файзига файз қўшган.

Бироқ... Эшик олдидан оқадиган ариқ чиройли гиламга тушган ямоқдек бир зумда дилимни ранжитди. Унинг ичидан эски калишдан тортиб, консерва банкасигача топса бўларди, суви эса ифлосланиб оқаяпти. Машиналари бор кишилар ариқ устини беркитиб, ўзлари учун қулайлик яратиб олишган. Натижада сув тўсилиб, ташланган нарсалар уни яна ҳам бижғитиб юборган.

Маҳалладагиларнинг айтишича, яқингача шу ариқнинг тиниқ сувидан ичиб келишган, боғлар, экинзорларни суғоришган. Энди бўлса эътиборсизлик орқасида шу аҳволга келган. «Нега бундай бўлиб қолди?» деб ўз навбатида уларга савол берсанг, ҳаммаси елка қисишади.

Тошкентда маҳалла кўп. Кимда-ким наҳотки бутун бошли маҳалла кишилари битта ариқни тозалай олишмаса деб ажабланса, шу адресга бориб ишонч ҳосил қилишлари мумкин: Самарқанд дарбоза кўчаси, Овсянникова тупиги.

М. САТТОРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

ЧОРА КЎРИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 17 май сонидаги «Халқ контроли» саҳифасида «Автомобиль устахоналаридаги ҳангомалар» сарлавҳали мақола босилган эди. Унда областда техника хизмати станцияларида машина ремонтини ташкил этиш, прейскурантдаги баҳоларни ошириб кўрсатиш ва бошқа камчиликлар кўрсатилган эди.

«Ташавтотехобслуживание» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Ҳ. Ниёзматовнинг редакциямизга хабар беришича, мақоладаги фактлар тўла тасдиқланган. Янгийўлдаги 3-техника хизмати устахонасининг катта мастери Ҳакимов, 9-техника хизмати станциясининг омбор мудири Исҳоқов ишдан бўшатилди.

13-техника хизмати станциясининг катта мастери В. Бозунцнинг иши терговорганларига топширилган. Шунингдек, бир неча айбдор кишиларга нисбатан чоралар кўрилди.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

ПОЙТАХТ области пахтакорлари юбилей йилида ҳар гектар майдондан 33 центнердан ҳосил олиб, она-Ватанга 430 минг тонна «оқ олтин» армуғон этишга бел боғлаганлар. Бу маррага эришмоқ учун барча хўжаликларда ҳосилдорликни бутун чоралар билан ошириш талаб этилади.

Ўтган хўжалик йилида 17 хўжалик йиллик планни бажараолмай қолган эди. Бу йил улар илғорликка интилиб бор имкониятларини ишга солмоқдалар. Лекин шундай масъулиятли дамларда ҳали ҳам баъзи хўжалик раҳбарларининг бамайлихотир юриши кишини ажаблантиради.

Бекобод районидаги «Коммунизм» колхози аъзолари бу йил 850 гектар ерда деҳқончилик қилишяпти. Улар ҳосилдорликни 31 центнерга етказишга сўз беришган. Аммо шу кунлардаги меҳнат мажбуриятга яраша бўлмаяпти. Колхозда 1977 йил марраларини эгаллаш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилмаган, дала ишларига барча кучлар тўла жалб қилинмаган. Натижада 300 гектарга яқин майдондаги ғўзаларни бегона ўтлар, айрим карталарни эса қишлоқ хўжалик зараркунандалари босган. 6-бригаданинг баъзи участкалари бирор марта ҳам культивация қилинмаган, 4, 5-бригадалардаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас.

Бўка районидаги «Бўка» совхозининг 4, 5-бригадаларида агротехника тадбирлари сифатсиз ўтказилмоқда. Кўп карталарда ғўзалар яганаланмаган. Бунинг устига уларни бегона ўтлар босиб ётибди.

Область халқ контроли комитетининг бўлиб ўтган йиғилишида пахтачиликни ривожлантириш бўйича хўжаликларда амалга оширилаётган тадбирлар атрофлича муҳокама қилинди. Ғўза парваришига панжа орасидан қараётган, агротехника қоидаларини бузаётган шахслар жиддий огоҳлантирилди. Текширув пайтида маълум бўлган қолоқликни тезда тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

ТЕЗ, СОЗ ВА АРЗОН ҚУРАЙЛИК

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 23-трест ўтган хўжалик йилида 3007 минг сўмлик зарар кўрди. Хўш, нега шундай бўлди?

Трестда меҳнатни ташкил этиш талаб даражасида эмас, қурилиш материалларини олиб келинган вагонлар узоқ вақт темир йўлларда мақтал бўлиб ётади. Бор механизмлардан фойдаланиш коэффициенти ой сайин пасайиб бормоқда. Маош фонди бекорга совурилмоқда. Дўппи тор келгандан кейин трест раҳбарлари кўз бўямачиликка ҳам ўтмоқдалар. Ўтган йили бажарилмаган 1078 минг сўмлик ишни бажарилди деб кўпчиликни алдамоқчи бўлишди.

Айниқса кўчма механизациялашган колонналар фаолиятида нуқсонлар кўпроқ кўзга ташланмоқда. 3-кўчма механизациялашган колоннада брак ишларни қайта тузатиш учун қурувчиларга 3,1 минг сўм маош тўланди. Қанчадан-қанча бинокорлик материаллари бекорга исроф бўлди. Бу йил ҳам ўша камчиликлар давом этмоқда. 1977 йилнинг биринчи кварталида ўн битта объект қурилиши учун 146.2 минг сўмлик ортиқча маблағ сарфланди. Бажарилган ишлар учун актсиз 33,7 минг сўмлик маош тўланди. Планга кирмаган объектларда 82 минг сўм ўзлаштирилди. Колоннада бинокорлик материаллари талон-тарож қилинаяпти, уларни сақлаш, тежаб-тергаб фойдаланиш устида ҳеч ким қайғурмаяпти.

37-кўчма механизациялашган колоннанинг иши ҳам ўлда-жўлда. Колонна қурувчилари қурилиш таннархини арзонлаштириш, сифатини яхшилаш устида мутлақо ўйламайдилар. Ўтган йили улар қурган объектлар давлатга 1292 минг сўм қимматга тушди. Бунинг устига кўпгина қурилишлар ниҳоясига етказилмай қолди.

Текшириш пайтида қурилиш ишлари технологияси қўпол равишда бузилаётганини маълум бўлди. Бўстонлиқ паррандачилик фабрикаси учун қурилаётган участка объектининг лойиҳа-смета ҳужжатлари йўқ. Қишлоқ хўжалик техникуми учун қурилаётган 960 ўринли ўқув корпуси деворлари 4—6 сантиметрга оғиб кетган. Монолит колонналар сифатсиз бетонланган. Қаватлараро монтаж қилинган темир-бетон плиталар стандартга тўғри келмайди.

«Қорасув» совхозида қурилаётган 16 квартирали турар-жойда ҳам бинокорлар иш сифатига мутлақо эътибор бермаяптилар. Бетон лаборатория синовидан ўтмади, темир-бетон панеллари ёрилиб кетган. Бунинг устига улар қинғир-қийшиқ қилиб монтажланган. Полга қоқилган тахталарнинг ораси очилиб кетган.

Область халқ контроли комитети йиғилишида қурилиш ишларини сифатсиз бажараётган, давлат маблағларини кўкка совураётган 23-трест бошқарувчиси Акромов ва унинг ўринбосари Фармоновга виговор эълон қилинди. Уларга объектларда йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф этиш лозимлиги уқтирилди.

БОШҚАРУВ АППАРАТИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛСИН

Халқ хўжалик тармоқларида ишнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан бошқарув аппарати ходимларининг тадбиркорлиги ва ишчанлигига боғлиқ. Шу боисдан ҳам бошқарув аппаратини такомиллаштиришга эътибор йил сайин кучайиб бормоқда.

Область халқ контроли комитети яқинда «Узсельхозтехника» Тошкент область бирлашмаси системасида бошқарув аппаратини сақлаш учун сарф бўлаётган харажатларни бир-бир ҳисоб-китоб қилиб чиқди. Текширув давомида бошқарув аппаратини ихчамлаштириш ўрнига янги-янги бўлимлар очилаётгани, уларни сақлаш учун ҳар йили кўплаб маош фонди сарф бўлаётганлиги маълум бўлди. Бунинг устига махсус маълумоти бўлмаган ишчилар инженер қилиб тайинланиб уларга катта миқдорда маош тўланмоқда. Катта ва оддий мутахассислар нисбати сақланмаяпти.

Бошқармада командировкалар ва енгил машиналарни сақлаш учун ҳам катта маблағ сарфланаяпти. Ўтган йилнинг ўзида командировкалар учун белгиланганидан 1,5 минг сўм, автомашиналар учун эса 7 минг сўм кўп сарф бўлди. Бошқарув аппаратини сақлаш учун ҳаражатларни камайтириш ва унинг структурасини такомиллаштириш юзасидан бу йил ҳам ҳеч қандай тадбирлар ишлаб чиқилмаган.

Комитет йиғилишида «Ўзсельхозтехника»нинг район бирлашмалари ишида рўй бераётган нуқсонлар ҳам очиб ташланди, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси раиси С. Д. Киселевнинг эътибори мана шу камчиликларга қаратилди. Бирлашма халқ контроли группасига бошқарув аппаратини сақлаш учун ҳаражатларни қисқартириш устидан назоратни кучайтириш вазифаси топширилди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

РАССОМ ДАЛА КЕЗАДИ

— Ҳа-ҳа-ҳа! Культивациядан эсон-омон чиқамизми, деб бекорга ташвишланибмиз!

Боқибеғам сувчи...

— Янглишмасам, ўтган йил худди шу ерга ўғит уйилган эди шекилли?!...

А. ХОЛИҚОВ карикатуралари.

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

НИКОҲ—ШОДИЁНА СТРАХОВАНИЕСИ

1977 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН БОШЛАБ НИКОҲ — ШОДИЁНА СТРАХОВАНИЕСИ ТУЗИЛМОҚДА

Страхованиенинг бу янги тури тўй шодиёналарига сарфланадиган маблағни жамғаришга имконият яратиб беради.

Икки ёшдан 15 ёшгача бўлган страхование шартномаларини боланинг ота-оналари ёки яқин қариндошлари тузишлари мумкин.

Бу жамғармалардан уй хўжалик буюмлари, кооператив квартира сотиб олиш ёки келин-куёвнинг саёҳатида фойдаланиш мумкин.

Страхование қилинган болалар 25 ёшгача никоҳланмаса, страхование суммасига 14 процент қўшиб берилади.

Страхование муддати страхование шартномаси тузилган кундаги боланинг ёшига боғлиқ, ҳар ойлик страхование взнослари эса страхование муддати, страхование суммаси ва страхование қилдирувчининг ёшига боғлиқ.

Страхование суммасининг миқдори страхование тузаётган шахс билан страхование органлари ўзаро келишилган миқдорда (камида 300 сўмгача) страхование шартномаси тузилиши мумкин.

Болаларнинг соғлиғи ёмонлашса ёки шартнома қоидаларида кўрсатилган ҳодисалар натижасида бола касалманд бўлиб қолса, у ҳолда бу бола страхование қилинган ҳисобланади.

Страхование суммаси шартнома муддати тугагандан сўнг, взносларнинг ҳаммаси тўлиқ тўланган ёки тўланмаганлигидан қатъий назар, (бола ҳалок бўлганда ҳам) қайтариб берилади.

Никоҳ-шодиёна страхованиесини 20 ёшдан 67 ёшгача бўлганлар (оталар, оналар, буви, бобо, хола, амаки, катта акалари ва опалари) тузишлари мумкин.

ИМОРАТЛАР СТРАХОВАНИЕСИ

Агар Сиз шахсий уйга, дачага ёки гаражга эга бўлсангиз, албатта иморатлар страхованиеси шартномаларини тузинг.

Ёнғин, портлаш, яшин уриши, сув тошқини, зилзила, бўрон, довул, жала, дўл, қулаш, силжиш, тўсатдан ер ости суви чиқиб кетиши, қалин қор ёғиши, сел келиши, иситиш системалари, водопровод ва канализация тармоқларининг аварияга учрашидан қурилишлар нобуд бўлса ёки яроқсиз ҳолга келса, страхование шартномасига мувофиқ Давлат страхование органлари давлат чакана савдо баҳосига биноан етказилган зарарни тўлайди.

Иморатлар страхованиеси шартномалари бир йилга тузилади.

Страхование тўловлари ҳар 100 сўм страхование суммаси учун бир йилга 50 тийиндан 1 сўм 20 тийингача.

Страхование тўловларини иш жойингиздаги бухгалтерия орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ёки страхование агентига нақд пул билан тўлашингиз мумкин.

Страхование муддатингиз тугаётган бўлса, янги муддатга яна шартнома тузишни унутманг.

Страхование шартлари ва шартномалар тузиш қоидалари билан Госстрах инспекцияларида ёки Госстрах агенти орқали танишиш мумкин.

БОЛАЛАР СТРАХОВАНИЕСИ

Ёш болалар — оз ташвиш, катта болалар—кўп ташвиш деган иборада катта мазмун бор.

Оилада кичкинтойлар бўлса, қувончлидир. Уларга ғамхўрлик қилиш ҳам ёқимли, ҳам сермашаққатлидир.

Госстрах ота-оналарнинг ўз болаларига ғамхўрлик қилишларидаги ишларнинг бир қисмини ўз устига олади.

БОЛАЛАР СТРАХОВАНИЕСИ — БОЛАЛАР ВА УЛАРНИНГ КЕЛАЖАГИ ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИКДИР.

Болаларни страхование қилишдан мақсад — болаларнинг ота-оналарига озгина ойлик взноси билан уларга маълум бир жамғарма яратишдир.

Бу жамғарма страхование муддати тугагач, йигитга ёки қизга тўланади. Болалар страхованиеси шартномаларини қанчалик тез тузсангиз, ойлик взнос ҳажми кам бўлади. Страхование шартномасини тузиб тўплаган жамғармангиз фарзандингиз мустақил ҳаётга қадам қўяётганда жуда лозим бўлиб қолади.

Страхование шартномаларини, 300, 500 ёки 1000 сўмга тузиш мумкин.

Страхование муддати ариза берилган кундаги боланинг ёши билан — 18 ёш ўртасидаги тафовут билан белгиланади. Масалан, бола 8 ёшдан катта бўлмаса шартномани қисқартирилган муддатга — 10 йилга тузиш мумкин. Ҳар ойлик страхование взноси боланинг ёши ва страхование суммасига боғлиқ.

Страхование шартномаларини фақат ота-оналаргина эмас, балки боланинг бошқа қариндошлари ҳам тузишлари мумкин.

Госстрах органлари страхование муддати тамом бўлгандан сўнг шартномада кўрсатилган страхование суммасини ёки страхование қилинган боланинг бахтсиз ҳодиса натижасида соғлиғи қаттиқ зарарланганда, оғир касалланганда унинг бир қисмини тўлайди. Бундан ташқари страхование қилдирувчига 200 сўм нафақа берилади ва ҳамма тўланган взнослар қайтариб берилади.

Страхование взнослари маошдан ушлаб қолиш йўли билан ва страхование агенти ёки Госстрах инспекцияси томонидан берилган махсус ҳисоб-китоб дафтарчаси бўйича омонат кассасига тўланиши мумкин.

ҲАЁТНИНГ АРАЛАШ СТРАХОВАНИЕСИ

Шахсий страхованиенинг ватанимизда энг кўп тарқалган турларидан бири ҳаётнинг аралаш страхованиесидир.

Ҳаётнинг аралаш страхование шартномалари 16 ёшдан 65 ёшгача бўлган СССР граждандари билан 5, 10, 15 ёки 20 йил муддатга тузилади. Аммо страхование муддати охирида унинг ёши 70 дан ошмаслиги керак.

СТРАХОВАНИЕ ГУВОҲНОМАСИДА КЎРСАТИЛГАН СТРАХОВАНИЕ СУММАСИ ҚУЙИДАГИ ҲОЛЛАРДА ТЎЛАНАДИ:

страхование муддати тугаганда;

лат ейиш, ярадор бўлиш, куйиш, совуқ уриши, суяк синиши, заҳарли ўсимликлар, химиявий моддалар ёки сифатсиз озиқ-овқат маҳсулотларидан қаттиқ оғриши, ҳамда баҳорги-ёзги энцефалит ёки полиомиелит билан оғриши натижасида умумий меҳнат қобилиятини тўла йўқотганда;

вафот этганда.

Агар страхование шартномаси «Б» тарифи бўйича тузилган бўлиб, страхование қилдирувчи умумий меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирда тўлланиши лозим бўлган страхование суммаси икки баравар кўпаяди.

Бу страхование шартномаси бўйича страхование қилдирувчи ёки у ишонган кишига келишган сумма страхование ҳодисаси рўй бериши билан унга тўланади. Давлат социал таъминоти бўйича унга тўланадиган сумма ва зарарни қоплаш тартиби билан тўланадиган сумма бундан истиснодир.

Страхование шартномаси биринчи взнос тўлангандан сўнг кучга киради.

Бир ойлик страхование взноси миқдори страхование суммасига, страхование муддатига ва страхование қилдирувчининг ёшига боғлиқдир.

ЗАРАРНИ ҚОПЛАЙДИ...

Уй ҳайвонларини страхование қилиш икки формада — мажбурий ва ихтиёрий формада амалга оширилади.

Ҳайвонларни харид баҳоси қийматининг 40 проценти ҳажмида страхование қилиш мажбурий страхование демакдир. Ихтиёрий страхование шартномаси тузиш билан страхование баҳосини икки баравар ошириш ҳам мумкин.

Ихтиёрий страхование бўйича эса кўрилган зарар чорва моллари масалан, ёнғин, портлаш, яшин уриш, электр токи таъсири, офтоб ёки иссиқ уриш, зилзила, тошқин, ўпирилиш, бўрон, қаттиқ шамол, дўл, йиртқич ҳайвонларнинг ҳужуми, заҳарли ўсимликлардан тасодифан заҳарланиш, илон ёки заҳарли ҳашаротларнинг чақишидан ўлса, қачонки ҳайвонлар чўкса, транспорт босиб кетса, дарага қулаб тушса ёки бошқа жароҳатлардан нобуд бўлса, шунингдек, мутахассис ветеринар кўрсатмасига биноан мажбурий сўйилган тақдирдагина тўланади.

ҲУРМАТЛИ УРТОҚЛАР!
ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ҲАЙВОНЛАРИНИ ИХТИЁРИЙ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИШ ШАРТНОМАЛАРИНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТУЗИНГ ВА ИЛГАРИЛАРИНИ ЯНГИ МУДДАТГА ТИКЛАНГ!

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СТРАХОВАНИЕ

БАХТСИЗ ҲОДИСА НАТИЖАСИДА МЕҲНАТ ҚОБИЛИЯТИНИ ЙЎҚОТГАН ҲАР БИР КИШИ СТРАХОВАНИЕ ШАРТНОМАСИНИ ТУЗГАН БЎЛСА, ГОССТРАХ ОРГАНЛАРИДАН МОДДИЙ ЁРДАМ ОЛАДИ.

Давлат страхование органлари 16 дан 70 ёшгача бўлган ишчилар, хизматчилар, колхозчилар, студентлар ва уй бекалари билан бир йилдан беш йилгача муддатга бахтсиз ҳодисалардан страхование шартномалари тузади.

СТРАХОВАНИЕ СУММАСИ ЁКИ УНИНГ ТЕГИШЛИ ҚИСМИ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛДИРУВЧИ ҚУЙИДАГИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАР НАТИЖАСИДА УМУМИЙ МЕҲНАТ ҚОБИЛИЯТИНИ ТЎЛА ЁКИ ҚИСМАН ЙЎҚОТГАНДА ТЎЛАНАДИ:

Жароҳатланганда (лат ейиш, ярадор бўлиш, суяк синиши, куйиш, совуқ уриши, электр токидан ва йиқилишдан шикастланиш);

заҳарли ўсимликлар, химиявий моддалар ва сифатсиз озиқ-овқат маҳсулотларидан тасодифан қаттиқ оғриб қолганда;

баҳорги-ёзги энцефалит ёки полиомиелит билан оғриганда, шартномада кўрсатилган шундай ва шунга ўхшаш сабаблардан ҳалок бўлганда.

Страхование взноси ҳажми страхование қилдирувчининг касбига ва страхование суммасига боғлиқ бўлиб, хизматчилар, ўқувчилар ва уй бекалари учун — бир йилга ҳар юз сўмдан 25 тийин, колхозчилар ва бошқа кўп касбдаги ишчилар учун — 50 тийин, шофёрлар учун — 80 тийин, химия ва тоғ-кон саноати ишчилари учун 1 сўм 20 тийин.

Агар юқорида кўрсатилган бахтсиз ҳодисалар страхование қилдирувчининг умумий меҳнат қобилиятини йўқотишига олиб келмаса-ю, лекин узоқ вақт даволанишга тўғри келса, унга страхование ёрдами кўрсатилиши мумкин.

Уч йил ва ундан ортиқ муддатга шартнома тузилганда 5 процентдан 15 процентгача ҳажмда взносдан скидка қилинади.

Страхование взносини иш жойидаги бухгалтерия орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ёки нақд пул билан бевосита Госстрах агентига тўлаш мумкин.

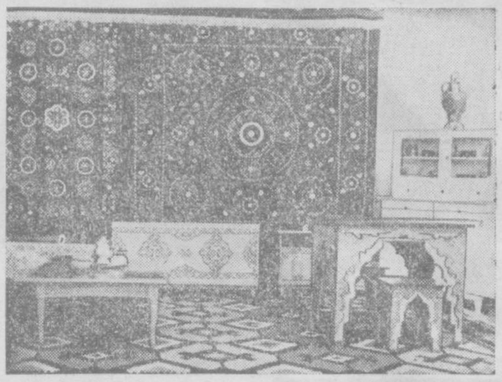

АГАР СИЗ ШАРТНОМА ТУЗГАН БЎЛСАНГИЗ...

Сиз ўз уйингизни замонавий мебеллар билан жиҳозлашга, севган китобларингизни, гиламлар, телевизор, холодильник, кир ювиш машинаси, зарур уй-рўзғор предметлари сотиб олишга жуда кўп меҳнат ва вақт сарфлагансиз. Афсуски, ҳали кўпчилик қандайдир тасодиф ҳодиса — ёнғин, иситиш системасидаги авариялар мол-мулкка зиён етказиши мумкинлигини эътиборга олмайди.

Уй жиҳозларини страхованиедан ўтказиш сиз учун фойдалидир.

Госстрах белгиланган шартномага кўра етказилган зарарни қоплаш учун страхование суммаси миқёсида пул тўлайди.

Уй жиҳозларини исталган нархда страхование қилиш мумкин, аммо у буюмнинг ҳақиқий қийматидан ошмаслиги лозим. Шартнома 2 ойдан 11 ойгача ва бир йилдан 5 йилгача муддатга тузилади.

Тўловлар бир йилга страхование қийматининг ҳар 100 сўмига 10 тийиндан 60 тийингача ҳажмда тўлаб борилади. Бунда яшаш жойи ва мол-мулки сақланадиган бинонинг ёнғинга чидамлилиги ҳисобга олинади.

Уч йил ва ундан ортиқ муддатга страхование қилинган тақдирда тўлов қийматининг 10 проценти ҳажмида скидка берилади. Шартномани яшаш жойи ёки иш жойидаги Госстрах инспекцияси ва страхование агентликларида тузиш мумкин.

Агарда сиз шартнома тузган бўлсангиз, уни ўз вақтида янги муддатга узайтиришни унутманг!

БУ СИЗ УЧУН ФОЙДАЛИ

Сиз автомобиль, мотоцикл, мотороллер ёки мопед сотиб олдингиз. Дам олиш кунлари сиз оилангиз билан шаҳар чеккасида дам олишингиз, қариндош-уруғларингиз ёки дўстларингизникига меҳмонга боришингиз, ниҳоят жонажон ўлка бўйлаб отпускада машинада сайрга чиқишингиз мумкин. Аммо кўча ва йўлларда транспорт қатнови кундан-кунга тиғизлашмоқда, тезлик ортмоқда, бу эса транспорт фалокатларига олиб келади.

Транспорт воситалари ҳақида кўнгил тўқ бўлиши учун уни страхование қилишни тавсия этамиз.

Транспорт ўғирланганда ёки олиб қочилганда, авария, ёнғин, портлаш, яшин тушиши ва бошқа фалокатлар натижасида автомобиль ишдан чиқса ёки зарарланса, етказилган зарарни Госстрах қоплайди.

Бунинг учун сиз олдиндан страхование шартомаси тузиб қўйишингиз шарт.

Бундай шартномани икки ойдан бир йилгача муддатга тузиш мумкин. Транспорт воситасини ундан қанчалик фойдаланилганлигига қараб ўз қиймати даражасида страхование қилиш мумкин. Страхование тўлови страхование суммасининг миқдорига боғлиқ. Страхование баҳоси қанчалик кўп бўлса, айни вақтда ундан ундириладиган тўлов шунчалик кам бўлади. Мисол учун, автомобиль 500 сўмга страхование қилинган тақдирда бир йиллик тўлов страхование суммасининг 3 процентини ташкил этади. 3 минг сўмга страхование қилинганда эса — 1,5 процентни ташкил этади. Мотоциклни 200 сўмга страхование қилинганда бир йиллик тўлов страхование суммасининг 2 прцоентини, 800 сўмга страхование қилинганда эса, бор-йўғи — 1 процентни ташкил этади.

Транспорт воситасини страхование қилдирган шахсларга, агар улар икки йил сурункасига аварияга йўл қўймаган бўлса, янги шартнома тузиш вақтида ундириб олинадиган тўлов суммасининг 10 проценти ҳажмида скидка берилади, 3 йил ва ундан ортиқ муддатга эса— 15 процент.

ГОССТРАХ МУАССАСАЛАРИНИНГ АДРЕСИ ВА ТЕЛЕФОН НОМЕРЛАРИ:

ТОШКЕНТ шаҳрида — Пролетар кўчаси, 4-уй. Телефонлар: 33-54-73; 33-59-85;
ТОШКЕНТ областида — Тошкент шаҳри, Байналминал кўчаси, 53-уй. Телефонлар: 78-41-67, 78-22-23, 78-17-67;
СИРДАРЁ областида — Гулистон шаҳри, Советская кўчаси, 62-уй. Телефонлар: 31-27, 36-45;
ФАРҒОНА областида — Фарғона шаҳри, К. Маркс кўчаси, 35-уй. Телефонлар: 4-38-03, 4-37-13;
АНДИЖОН областида — Андижон шаҳри, Советлар уйи. Телефонлар: 21-21, 21-80, 22-81.

НАМАНГАН областида — Наманган шаҳри, «Октябрь 25 йиллиги» кўчаси, 56-уй. Телефонлар: 21-20, 29-60, 26-81;
САМАРҚАНД областида — Самарқанд шаҳри, Советская кўчаси, 59-уй. Телефонлар: 3-16-05, 3-17-95;
БУХОРО областида — Бухоро шаҳри, Низомий кўчаси, 6-уй. Телефонлар: 3-26-03, 3-33-70;
ҚАШҚАДАРЁ областида — Қарши шаҳри, Советлар уйи (4-қават). Телефонлар: 67-08;

СУРХОНДАРЁ областида — Термиз шаҳри, Фестиваль кўчаси, 6-уй. Телефонлар: 33-83, 31-56, 31-81;
ХОРАЗМ областида — Урганч шаҳри, Советлар уйи. Телефонлар: 36-02, 36-07, 35-90;
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРда — Нукус шаҳри, Тахибоев кўчаси, 48-уй. Телефонлар: 36-25, 36-23;

ЖИЗЗАХ областида — Жиззах шаҳри, Тихий переулоги, 29-уй. Телефонлар: 21-91, 21-92;
ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ — Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 4-подъезд, 2 ва 3-қаватлар. Телефонлар: 33-81-59, 33-40-85.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА».

Р. 14414. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. 1662.